

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2013

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць.
Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2013. — 109 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Архангельська Алла Мстиславівна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Оляндер Луїза Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Гороть Євгенія Іванівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Стеріополо Олена Іванівна – доктор філологічних наук, професор, (Київський національний лінгвістичний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зимомря Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка);

Павлова Ольга Іванівна - кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 31.05.2013 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013

статті дотримується дескриптивної, а не прескриптивної орієнтації по відношенню до лінгвістичних даних. Якщо явище має систематичний характер, то воно свідчить про еволюцію мови, а не про погані наміри чи помилки мовців. Філолог може таке явище лише спостерігати та інтерпретувати.

Названі аспекти свідчать про адаптацію англійського лінгвістичного компоненту в українській мові. Таким чином, можна стверджувати, що ця проблема є дуже актуальною в наші дні, має перспективи подальшого дослідження для аналізу позитивного або негативного впливу компонентів на розвиток чи засмічування української мови і безсумнівне практичне значення для складання словників та глосаріїв неологізмів сучасної української мови, двомовних фахових термінологічних словників; створення підручників та навчальних посібників з метою навчити студентів розуміти і адекватно перекладати з англійської мови на українську соціально-політичні та економічні матеріали сучасних газет, журналів, інших періодичних видань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белл Р. Социоллингвистика / Р. Белл. – М.: Межд. отношения, 1980. – С. 196-206.
2. Гамперц Дж. Типы языковых обществ / Дж. Гамперц // Новое в лингвистике. Вып. 7. – М.: Прогресс, 1975. – С. 182-199.
3. Кашкин В.Б. Мифологема контекстуального детерминизма / В. Б. Кашкин // Роль и место грамматики в обучении иностранным языкам / под ред. Ж.Л. Витлин. – С-Пб.: ИОВ РАО, 1998. – С. 91-94.
4. Лабов У. Исследование языка в его социальном контексте / У. Лабов // Новое в лингвистике. Вып. 7. – М.: Прогресс, 1975. – С. 96-182.
5. Мечковская Н.Б. Социальная лингвистика / Н.Б. Мечковская. – М.: Аспект пресс, 1996. – С. 23.
6. Hymes D. Models of the Interaction of Language and Social Life // Gumperz J., Hymes D. (eds.) Directions in Sociolinguistics: the Ethnography of Communication. – New York: Holt Rinehart and Winston, 1972. – P. 35-71.
7. Hymes D. Pidginization and Creolization of Languages. London: CUP, 1971. – Pp. 12 –13.
8. Prator C.H. The British Heresy in TESL // Fishmann J. et al. (eds.) Language Loyalty in the US: the Maintenance and Perpetuation of Non-English Mother Tongues by American Ethnic and Religious Groups. – The Hague: Mouton Co., 1968. – P. 459-476.
9. Stewart W.A. An Outline of Linguistic Typology for Describing Multilingualism // Rice F.A. (ed.) Study of the Role of Second Languages. – Georgetown U.P., 1969. – P. 15-25.

В.В. КОВАЛЮК. АНГЛИЙСКИЙ ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ КОМПОНЕНТ КАК ЭЛЕМЕНТ ВЛИЯНИЯ НА ЯЗЫКОВУЮ СИТУАЦИЮ В СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНЕ

Резюме. Стаття посвящена проблемам позитивного и негативного влияния английского лингвистического компонента на современный украинский язык в экономических и культурных условиях, создавшихся на данном этапе общественного развития, а также перспективах и последствиях дальнейшего его проникновения во все сферы социальной жизни Украины.

Ключевые слова: язык, диалект, научно-технический прогресс, заимствования, социоллингвистика.

V.V. KOVALYUK. THE ENGLISH LINGUISTIC COMPONENT AS AN IMPACT ELEMENT FOR THE LANGUAGE DEVELOPMENT IN MODERN UKRAINE

The summary. The article deals with the problems of positive and negative impact of English linguistic component upon the contemporary Ukrainian language in economic and cultural conditions formed at the present stage of public development and with the perspectives and consequences of its further penetration into the whole pack of realms of social life in Ukraine.

Key words: language, dialect, scientific and technical progress, borrowings, sociolinguistics

Одержано редакцією 28.05.2013 р.

УДК: 378. 147. 016: 811. 133. 1' 36' 373

В.П. ПАЛІЙ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСВОЄННЯ АФЕКТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Резюме. У статті проаналізовано особливості вивчення афективної лексики французької мови з врахуванням лінгвістичних концептів лексикології. Запропоновано застосування методів навчання на основі опрацювання лексичного та семантичного полів, семантичних актантів та тематичного поля. Приділяється увага взаємодії лексичних одиниць з контекстом, активізації пасивного вокабуляру. Важливим є використання морфологічних одиниць в процесі засвоєння лексики емоцій на рівні А1-А2.

Ключові слова: діяльнісний підхід, прикладна лінгвістика, емотивна лексика, семантичні актанти, тематичне поле, полісемія, словосполучення.

Dans la perspective actionnelle du CECR, apprendre une langue est une action formative au cours de laquelle se produit la confrontation entre sa propre culture et la culture des autres. La langue sert d'instrument pour agir culturellement dans un univers nouveau, la langue et la culture sont deux constituantes de la compétence communicative. Tous ces éléments du patrimoine culturel immatériel s'expriment à travers la langue, «les pratiques culturelles et sociales des communautés et des groupes se reflètent dans le lexique de leurs langues» [5].

Ainsi, une importante partie de l'enseignement du lexique en classe de FLE consiste à indiquer les sens culturels, historiques ou conceptuels aux apprenants, et à leur donner l'occasion de revoir leurs représentations dans des contextes différents pour acquérir une maîtrise de ces notions à l'écrit comme à l'oral. Nous partons du constat que la connaissance de certaines notions de base est présupposée dans l'enseignement du français car l'enseignant doit avoir une idée claire des concepts linguistiques et des problèmes liés à l'analyse des unités lexicales, car la méconnaissance de ces notions peut être problématique dans l'enseignement / apprentissage du lexique en classe de FLE. Nous nous intéressons tout particulièrement aux collocations et dérivés sémantiques qui présentent un intérêt évident pour l'enseignement du lexique en classe de FLE.

L'enseignement du lexique occupe une place centrale dans l'enseignement de toute langue étrangère, comme le souligne J. Picoche, le lexique embellit la langue, la grammaire la structure: «De même que la monture d'un bijou a pour raison d'être de mettre en valeur une pierre précieuse, les structures syntaxiques ont pour rôle de permettre au lexème de produire du sens» [4, 39]. Partir du champ lexical de *l'amour* nous a semblé une démarche pertinente car cette notion est fortement imprégnée culturellement et elle reste toujours ancrée dans les représentations que les apprenants ukrainiens ont de la France (Paris, capitale de l'amour, les clichés, etc.) Actuellement, dans les méthodes issues de l'approche actionnelle du CECR, le lexique est considéré comme une compétence à acquérir à part entière. Ainsi retrouve-t-on dans les manuels de FLE des classements de lexique de plusieurs ordres:

- **le champ lexical** qui rassemble les unités lexicales d'une même famille morphologique: *aimer, amour, amoureux*;

- **le champ sémantique** qui rassemble les unités lexicales qui ont un sens proche: *amour, tendresse, passion, adoration*. Le champ sémantique peut aider les apprenants à organiser et à regrouper les unités lexicales et en cela à améliorer le classement de ces unités. Ainsi, pour *amour, amitié, bonheur, joie* la composante identificatrice est celle d'état positif entre les personnes.

- **le champ notionnel** qui rassemble les unités lexicales qui participent à la construction d'une même notion dans un contexte précis: par exemple la notion de *amour* peut signifier une émotion ou un sentiment dans *Julien est épris d'amour pour Léa* ou bien de travail bien fait dans l'énoncé *Ce livre a été réalisé avec amour*, ou d'enfant adorable dans l'énoncé *Cet enfant est un amour!*

- **le champ thématique** qui rassemble les unités lexicales qui participent à la construction d'un thème donné: le thème de la Saint Valentin rassemble les noms (*amour, passion, déclaration, cupidon*), les verbes associés (*aimer, se passionner, déclarer son amour / sa passion*), les adjectifs (*amoureux / passionné*), etc. L'utilisation de ces champs donne lieu à des approches différentes de l'enseignement / apprentissage du lexique en classe de FLE: approche thématique ou notionnelle. Cristelle Cavalla remarque: «Le repérage de tels champs aide à la mise en place du sens de certaines unités lexicales dans les contextes et conduit les apprenants à se pencher sur des listes d'unités lexicales, sur des réseaux sémantiques à déceler (des isotopies sémantiques), et enfin sur des exemples d'utilisation métaphoriques des unités lexicales qu'ils pourront alors réemployer dans leurs propres productions» [2, 41]. Nous constatons que dans les différents manuels de FLE l'approche du lexique des émotions et des sentiments reste très souvent thématique, surtout pour un niveau débutant, A1 - A2 du CECR.

Les unités lexicales sont présentées à l'aide des listes suivies d'exercices structuraux qui favorisent l'apprentissage formel et le savoir sémantique à l'aide de petits textes en contextes variés. Sans nier l'intérêt didactique évident de cette approche du lexique, nous pensons ici avec C. Cavalla et E. Crozier qu'une approche transversale ou notionnelle par champs notionnels du lexique des émotions et des sentiments est préférable dans l'enseignement / apprentissage du FLE et qu'elle peut être enseignée à un niveau A2 - B1 du CECR. L'avantage de cette approche est de permettre de travailler sur plusieurs thèmes simultanément dans différentes situations de communication, ce qui favorise l'acquisition du lexique. Le domaine principal auquel se rattache cette recherche est la didactique du lexique, plus précisément l'enseignement du lexique associé à l'amour et par extension à l'affection et aux états positifs entre les personnes. La tendance actuelle en didactique du lexique est à la prise de conscience linguistique, car les linguistes ont montré que le lexique est un ensemble organisé d'éléments disparates qu'il faut savoir maîtriser pour optimiser l'enseignement / apprentissage du FLE. Comme C. Cavalla le souligne «l'étude et la compréhension du fonctionnement de la forme morphologique et sémantique est un passage obligé vers une maîtrise raisonnée de la langue étrangère» [2, 44].

Les linguistes C. Cavalla et E. Crozier préconisent dans leur nouvelle approche lexicale du FLE un enseignement du lexique: «... dans une phrase et dans un contexte précis, afin que sa place syntaxique et sa place dans le discours soient abordées simultanément» [1, 5]. Les linguistes s'appuient sur la lexicologie explicative et combinatoire (désormais LEC), dans leurs recherches sur les prédicats d'affect (P.-A. Buvet, C. Girardin, G. Gross et C. Groud, 2007), les collocations (A. Tutin, F. Grossmann, 2003), la typologie des noms d'affect (C. Cavalla, A. Tutin, F. Grossmann et I. Novakiva, 2006). Les limites de la LEC dans son application didactique tiennent du fait qu'elle propose une description fine et rigoureuse du lexique mais elle n'étudie pas les aspects psycholinguistiques ou sociolinguistiques de la langue, la façon dont le lexique est acquis par un sujet. Pour cela l'apport des sciences cognitives et de la psychologie doit être pris en considération, car ces sciences s'intéressent de près à l'acquisition du lexique: comment acquiert-on les connaissances lexicales? Comment les unités lexicales sont-elles apprises par un sujet donné? Comment apprend-t-on le lexique des émotions et des sentiments, et par conséquent celui de l'affection?

Les conclusions ont montré le rôle de la stimulation dans l'utilisation des concepts émotionnels et le rôle des émotions dans la catégorisation. A la lumière de ces recherches, il s'avère que l'utilisation d'un concept émotionnel

implique le fait de revivre l'émotion. Les individus simuleraient ainsi les concepts émotionnels, en les recréant et en accomplissant des tâches conceptuelles. D'une façon générale, le constat est que l'apprentissage du français passe également par la langue orale qui comporte des règles qu'il faut savoir maîtriser. Cette approche favorise l'appropriation du lexique, l'enrichissement lexical et la production orale. Ce n'est pas l'objet de cet article que de faire un tour des descriptions linguistiques, nous avons sélectionné ici uniquement quelques nos propres visions de l'apprentissage du lexique qui nous paraissent possibles dans l'enseignement du FLE. Les expériences (Corson, 2002; Hanza et Hesse, 1993) mettent en évidence que la facilitation automatique pour les relations associatives est invariable par rapport à l'humeur, autrement dit que la mémoire intra - lexicale est indépendante des humeurs positives ou négatives. Par contre, la mémoire extra - lexicale (l'amorçage automatique) est dépendante de l'humeur. Les résultats observés montrent que l'humeur positive a un effet direct sur l'activation des relations sémantiques.

Partant de ces résultats on peut déduire l'importance de l'humeur positive ou négative dans l'enseignement / apprentissage du lexique des émotions et des sentiments en classe de langue, dans son approche notionnelle, liée au sens et responsable du processus de propagation de l'activation. Ainsi l'enseignant qui veut faire découvrir une langue étrangère, en l'occurrence le français, devrait partir du sens car l'apprentissage d'une langue étrangère est intimement lié au plaisir qu'il procure, aux jeux qui stimulent l'attention, la concentration, la curiosité, l'émotion et la découverte. L'acquisition du lexique des émotions et des sentiments permet d'ouvrir une porte qui donne un sens au nouveau langage, de se retrouver et trouver ses marques, de partir à la conquête d'une nouvelle dimension de ses propres sens en accomplissant des actes de parole, des tâches conceptuelles, en expérimentant de nouvelles sensations. Un apprenant peut comprendre une notion comme *l'amour* (vocabulaire passif), sans en connaître les conditions d'utilisation, la combinatoire, donc sans pouvoir l'employer en situation de discours.

Il n'est pas dans notre ambition de rentrer dans cette problématique entourant le lexique des émotions et des sentiments qui est assez complexe, notre problème concerne la didactique du lexique de l'affection et des états positifs entre les personnes en classe de FLE et est formulé comme suit: Quelle est la pertinence de l'introduction du lexique associé à l'affection et aux états positifs entre les personnes dans l'enseignement du FLE? A quel moment de l'apprentissage peut - on envisager de l'aborder et pour quels objectifs linguistiques et didactiques? De quelle façon doit - on aborder ce type de lexique?

L'enseignant devra alors s'attacher à favoriser l'appropriation des conditions d'utilisation des lexies (*vivre d'amour et d'eau fraîche, brûler d'amour, c'est un amour !, etc.*) en conduisant les apprenants à s'approprier le sens des mots inconnus et en favorisant leur emploi et leur réemploi dans des contextes variés. Pour le niveau 1 du CECR (A1 - A2) on peut se contenter d'aborder les familles de mots courantes, et réserver l'enseignement de la morphologie (bases lexicales qui acceptent les mêmes affixes) pour des niveaux plus avancés, mais Cristelle Cavalla n'exclut pas l'enseignement de la morphologie aux niveaux fin-débutants et intermédiaires. L'unité lexicale peut être travaillée en synchronie en classe de FLE, car l'origine des mots n'est pas nécessaire à la compréhension des lexies dans le discours.

Les unités lexicales sont travaillées en contexte et en situation différentes, afin de donner des explications et plusieurs possibilités d'exprimer les choses. Nous avons pris des contextes variés, comme le préconisent C. Cavalla et E. Crozier pour faire observer aux apprenants la place syntagmatique des notions et leur rôle dans le discours afin de favoriser la transposition des savoirs. La fiche concept de l'amour (inspirée de la démarche initiée par C. Cavalla et E. Crozier) sert de support à aborder et à fixer les expressions courantes et les collocations à l'aide du repérage des constructions syntagmatiques. L'enseignant s'attachera à développer le lexique par des notions nouvelles même si elles ne seront pas abordées (approche spiralaire) car il pourra revenir par la suite dans les cours suivants sur les autres notions.

La fiche concept, comme son nom l'indique, sert de support également au développement des liens sémantiques en cherchant les synonymes, les antonymes, la métaphore, etc. Cette activité est très productive au niveau de l'enrichissement lexical et sensibilise les apprenants au réseau de relations lexicales. Par exemple, l'examen des formes graphiques de l'unité lexicale *amour* montre que dans son entourage il y a d'autres unités lexicales qui sont employées avec des fréquences différentes:

- la lexie *amour* est associée aux verbes *être, avoir, porter*;
- le substantif *souffrance* se trouve associé à la lexie *amour*;
- les adjectifs *profond* et *éternel* sont associés à la lexie *amour*;
- l'emploi des possessifs: *notre, leur, son*;
- l'emploi des pronoms: *qui, cet, c'*;
- l'emploi des déterminants: *premier, mon*;
- l'emploi des substantifs: *Dieu, femme, vie, etc*;
- les prépositions et les conjonctions: *que, et, pour, envers*;
- la collocation *amour* (base) et le collocatif (propre);
- l'objet de l'amour: *la vie, les animaux, ville, ouvrage, l'Inde, une femme, Dieu, la liberté, la patrie, l'environnement, l'homme et la femme, l'Europe, la subsidiarité, l'autre, le passé*;
- le nom propre: *le fleuve Amour*.

On peut continuer cette analyse en classe en recherchant les obstacles à l'amour, l'actant sémantique, etc. Certaines tâches pédagogiques sont dirigées en classe, d'autres seront réalisées en semi - autonomie ou en autonomie, d'autres nécessiteront un travail de finition des recherches en binôme, puis une synthèse en classe. Nous prévoyons des séances d'échanges par le biais des activités de recherche du sens, de production orale ou écrite. Le professeur répond

aux demandes d'explications individuelles et collectives. Dans le but de respecter les directives du CECR dans le domaine de la perspective actionnelle, les apprenants, tout en étant guidés par les consignes jouissent d'une certaine liberté d'action, celle-ci devient plus importante au fur et à mesure de la compréhension du lexique ce qui permet d'aboutir à une tâche ouverte: la production d'un texte.

La démarche que nous avons effectuée montre que les recherches en linguistique des dernières décennies sont applicables en didactique et valide les outils de la lexicologie: l'étude sur corpus, la fouille de texte qui sont une aide précieuse pour faire ressortir le sens en contextes variés et pour favoriser l'enseignement / apprentissage du lexique. Nous pouvons conclure que ces outils doivent être à la portée des enseignants, et qu'il est important de s'en servir et de faire travailler les apprenants en autonomie pour leur faire observer les unités lexicales, leur combinatoire et leur fréquence. Ils présentent un intérêt pédagogique évident. Dans notre démarche les apprenants ont un rôle actif dans la construction de leur savoirs, ils s'investissent dans la recherche sur corpus et ils observent activement la formation des unités lexicales, ils adoptent la méthodologie du linguiste. Cette approche de l'enseignement / apprentissage du FLE développe leur esprit d'analyse critique. Ils apprennent le lexique, mais pas seulement, car ils développent également des connaissances qui leur serviront dans d'autres domaines. Nous faisons référence ici à notre expérience personnelle dans l'apprentissage des langues étrangères, car pour nous la maîtrise des langues s'est construite à partir de l'étude du lexique, surtout du lexique d'affection qui nous a permis d'acquérir et de fixer les structures grammaticales, pour ensuite déboucher sur la production de textes et la production orale. Nous pensons qu'il faut poursuivre les recherches sur le lexique des émotions et des sentiments, car nous avons pu constater que ces notions étaient très appréciées par les apprenants, car ils stimulaient leur imagination et la motivation, ce qui s'est traduit en classe par une participation générale, des résultats importants et un retour positif de l'image sur soi.

ЛІТЕРАТУРА

1. Cavalla C., Crozier E. Emotions – Sentiments, Nouvelle approche / Cristelle Cavalla, Elsa Crozier. – PUG, Paris, 2005. – 87 p.
2. Cavalla Cristelle "Réflexion pour l'aide à l'écrit universitaire auprès des étudiants étrangers entrant en Master et Doctorat" / Cristelle Cavalla // L'accueil des étudiants étrangers dans les universités francophones / in Jan Goes et Jean-Marc Mangiante (eds) – Artois Presses Université, Arras, 2007. – P. 37-48.
3. Cavalla C., Tutin A. Lexique de l'émotion en classe de FLE: une expérimentation basée sur corpus, 7-ème Conference Teaching and Language Corpora: TaLC 2006, du 1er au 4 juillet 2006.
4. Picoche J., Rolland J.-C. Dictionnaire du français usuel / Jacqueline Picoche, Jean Rolland. – Claude Duculot, Louvain-la-Neuve, 2001. – 1064 p.
5. UNESCO, Sauvegarde des langues en danger, mise à jour 8 juillet 2008 [Электронный ресурс]: – Режим доступа: <http://www.unesco.org/culture/>

В.П. ПАЛІЙ. ОСОБЕННОСТИ УСВОЕНИЯ АФФЕКТИВНОЙ ЛЕКСИКИ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКА

Резюме: В статье анализируются особенности изучения аффективных лексических единиц французского языка. Определены лингвистические понятия необходимые в процессе усвоения лексики в контексте. Достижение данной цели предусматривает применение деятельностных методов на основе морфологических, семантических и культурных особенностей языка. Особое внимание обращено на комбинаторные свойства лексических единиц в семантическом поле.

Ключевые слова: прикладная лингвистика, деятельностный подход, аффективные единицы, семантические актанты, семантическое поле, полисемия, словосочетания.

V.P. PALIY. DISTINCTIVE FEATURES OF AFFECTIVE LEXIS MASTERING IN THE PROCESS OF THE FRENCH LANGUAGE LEARNING

The summary: This research relates to teaching lexical units of affection in class of French Foreign Language. Its aim is to determine the kinds of linguistic knowledge that may be used in the study of notional contexts in the classroom and how the lexicon may be taught. In the pursuit of this objective, we selected the Applied Linguistic Approach based on morphology, semantics and culture. This study has been completed with the lexical approach based on explanatory combinational lexicography and its research tools that may be applied in our notional approach of lexicon teaching.

Key words: applied linguistics, Applied Linguistic Approach, affect nouns, semantic actant, thematic fields, polysemy, collocation.

Одержано редакцією 17.04.2013 р.

УДК: 81' 243: 004 (07)

А.С. ДУБРОВА

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ НА ЕТАПІ ВВЕДЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ У СИСТЕМІ ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Резюме. У статті описано сутність та мета застосування комп'ютерної техніки, зокрема звернено увагу на ефективність її застосування на етапі введення нового матеріалу. Також зроблено спробу дати теоретичне обґрунтування дидактичної доцільності системи інтенсивного навчання.

ЗМІСТ

<i>Безкоровайна О.В.</i> Культурний контекст як умова реалізації самоствердження особистості в освітньому процесі.	3
<i>Калініченко М.М.</i> Формування жанру орієнтальної історії в американській літературі.	13
<i>Андрощук А.В.</i> Мова роману Нормана Раша «Парування» («Mating») як предмет зображення.	15
<i>Мороз Л.В., Пашко І.О.</i> «Звіти про вояж» Е.Гейсса, Френсіса Претті та Річарда Ферріса в контексті англійської ренесансної літератури мандрів.	20
<i>Михальчук, Н.О. Івашкевич Е.Е.</i> Скандинавське завоювання Британії та його наслідки для становлення субкультури та комунікативної поведінки англійців.	24
<i>Мороз Л.В., Кушнір Н.В.</i> Роль спогадів англійських мандрівників-дипломатів у формуванні уявлень англійців про Росію кінця XVII- поч. XVIII ст.	28
<i>Вовчук Н.І., Мороз Л.М.</i> Розвиток новели в епоху Відродження.	32
<i>Вакулінська Л.М.</i> Епістолярні особливості комунікативних мовних засобів німецькомовних біблійних текстів.	34
<i>Данілова Н.Р.</i> Сучасні підходи викладання іноземних мов на немовних спеціальностях вищих навчальних закладів.	36
<i>Олесюк Л.В.</i> Соціолінгвальні особливості нової фразеології англійської мови.	38
<i>Кочубей О.С.</i> Структура та зміст підготовки викладачів перекладу в мовному вищому навчальному закладі.	41
<i>Мороз Л.В., Король О.Ю.</i> Формування граматичної компетенції у студентів немовних вищих навчальних закладів.	45
<i>Денисюк Л.В.</i> Інноваційні підходи викладання англійської мови для студентів немовних факультетів на сучасному етапі.	47
<i>Давнюк С. В., Козицька О.А.</i> Лінгвістичні засади оволодіння елементами синтаксису під час навчання рідної мови.	50
<i>Трофімчук В.М.</i> Формування спеціалізованої комунікативної компетенції студентів-менеджерів у галузі говоріння.	53
<i>Бойко Н.Г., Конопльова Ю.О.</i> Роль мультимедійних технологій у формуванні комунікативної та міжкультурної компетенції учнів.	54
<i>Ковалюк В.В.</i> Англійський лінгвістичний компонент як елемент впливу на мовну ситуацію у сучасній Україні.	57
<i>Палій В.П.</i> Особливості засвоєння афективної лексики в процесі вивчення французької мови.	61
<i>Дуброва А.С.</i> Застосування комп'ютерної техніки на етапі введення нового матеріалу у системі інтенсивного навчання іноземних мов.	64
<i>Яцюрик А.О.</i> Лінгвістичні засади вивчення особистісних корелятивів креативності людини.	67
<i>Сухомлин Т.С.</i> Особливості перекладу фразеологізмів, що виражають психічний стан людини, з англійської на українську мову.	69
<i>Мазурок О.М.</i> Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя іноземної мови до виконання професійної діяльності.	72
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З.</i> Текстуальна очевидність і оповідна структура роману «Нічні охоронці» Алана Мура та Дейва Гіббонса.	76
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Кроскультурна комунікація: комунікативний підхід в процесі навчання вчителів англійської мови.	83
<i>Бігунова С.А., Зубілевич М.І.</i> Семантика символічних топонімів.	90
<i>Дуброва А.С.</i> Навчання особистісно-орієнтованого спілкування на основі тексту студентів немовних факультетів вищих навчальних закладів.	94
<i>Моєсеєва О.С.</i> Розвиток професійної культури майбутніх вчителів англійської мови.	95
<i>Михайленко В.В.</i> Переклад у міжкультурному навчанні: «Very» у центрі уваги.	99
<i>Колінчак Н.Д.</i> Ефективність користі роботи над проектом в аудиторії іноземної мови.	102
<i>Верьовкіна О.Є., Ярута Н.П.</i> Синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми в оповіданнях Роалда Даля «Четвертий комод чіпендейла» та «Парі».	105
<i>Відомості про авторів</i>	108

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Бігунова С.А.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Горішна І.Г.

Здано до набору 25.04.2013 р. Підписано до друку 29.04.2013 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення №144/1. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

**А – 43   Актуальні проблеми філології та методики викладання
гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ,
2013. — 109 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

ББК 81.2